

יחידת הוראה בנושא الْأَغَانِي وَالشُّعْرَاء

מחברת היחידה: איילת זלמנוביץ'

קהל יעד: שכבות ט' - י'

טקסט מספר 1:

يُونَاتَان جيفن

كَانَ يُونَاتَان جيفن شَاعِرًا وَكَاتِبًا وَصُحُفِيًّا وَمُتَرْجِمًا وَكَاتِبًا مَسْرُحِيًّا.
كَتَبَ جيفن مَنَات الْأَغَانِي وَالْأَنَاشِيدَ الْمَعْرُوفَةَ لِلْكَبَارِ وَالصِّغَارِ.
أَشْهُرُ كُتِبِهِ لِلأَطْفَالِ هُوَ
"الْخُرُوفُ السَّادِسَ عَشَرَ"

أَصْبَحَ هَذَا الأَلْبُومُ كِلَاسِيًّا وَمِنْ أَغَانِيهِ الشَّهِيرَةِ :

"كَيْفَ وُلِدَتْ أُغْنِيَّةٌ" ، "أَجْمَلُ طِفْلةٍ فِي رَوْضَةِ الأَطْفَالِ" ،

"رَوْضَةُ أَطْفَالٍ مُعْلَقةٌ" ، "كُنْتُ أَصْغَرَ طِفْلٍ فِي الصَّفِّ" .

وُلِدَ جيفن عام 1947 وَتُوفِيَ فِي شَهْرِ نَيْسَانَ عَام 2023.

حَصَلَ يُونَاتَان جيفن عَلَى جَائِزَةِ الْإِنْجَازِ مَدَى الْحَيَاةِ مِنْ وَزارَةِ الثَّقَافَةِ، كَمَا
فَارَ بِجَوَائِزٍ أُخْرَى لِأَعْمَالِهِ الَّتِي أَصْبَحَتْ كُنُوزًا ثَقَافِيَّةً لِلشَّعْبِ الْإِسْرَائِيلِيِّ.

كَانَ موشيه ديان ، الرَّئِيسُ الرَّابِعُ مِنَ الْأَرْكَانِ وَوزِيرِ الدِّفَاعِ فِي حَرْبِ الْأَيَّامِ
السِّنَةِ وَحَرْبِ يَوْمِ الْعُفْرَانِ - عَمَّ جيفن.

يُونَاتَان جيفن هُوَ أَيْضًا وَالِدُ الْمُغَنِّي الشَّهِيرِ - أَفِيْفِ جيفن

● لَمَزِيد مِنَ الْمَشَاهِدَةِ وَالْأَسْتِمَاعِ

1. מתחו קו בין מילה לתרגומה:

מחזאי	شاعر
משורר	كاتب
מתרגם	صُحْفِيّ
עיתונאי	مُترجم
סופר	كاتب مَسْرُجِيّ

2. מתחו קו בין צרוף לתרגומו:

גדולים וקטנים	مَنَاتُ الْأَغَانِي
מאות שירים	أَلْأَغَانِي وَالْأَنَاشِيدِ
פזמונים ידועים	أَلْأَنَاشِيدِ الْمَعْرُوفَةِ
הכבש הששה עשר	كِبَار وَصِغَار
שירים ופזמונים	أَلْخُرُوفِ السَّادِسِ عَشَرَ

3. השלימו את שם התואר המתאים מתוך מחסן המילים:

_____ الْأَغَانِي	_____ كَاتِب
_____ أَطْفَال	_____ الْأَنَاشِيدِ

(מחסן מילים: الشَّهِيرَة , الْمَعْرُوفَة , صِغَار , مَسْرُجِيّ)

4. העזרו בקישורים שבטקסט ותרגמו את שמות השירים מתוך האלבום המפורסם:

_____ "كَفَيْتُ وَلَدْتُ أُغْنِيَةً"

_____ "أَجْمَلُ طِفْلةٍ فِي رَوْضَةِ الْأَطْفَالِ"

_____ "رَوْضَةُ أَطْفَالٍ مُغْلَقَةٌ"

_____ "كُنْتُ أَصْغَرَ طِفْلٍ فِي الْأَصْفِّ"

5. כתבו באילו שנים חי יהונתן גפן? _____

השלימו:

_____ جيفن سنة _____ و _____ في شهر

_____ سنة _____ .

כתבו מהם שני הפעלים המנוגדים במשפט: _____

6. יהונתן גפן זכה בפרסים רשמיים רבים על יצירותיו-

פרס = جَائِزَةٌ . מצאו את הרבים של מילה זו _____

מצאו בטקסט את הביטוי 'פרס מפעל חיים' _____

גפן קיבל את הפרס מ'משרד התרבות'- העתיקו את הצרוף המודגש: _____

יצירותיו הם 'אוצרות תרבותיים'- העתיקו את הצרוף המודגש: _____

7. כתבו מהי הקרבה המשפחתית בין יהונתן גפן למשה דיין והעתיקו את המילה

המציינת קרבה זו: _____ .

הקיפו את התשובה הנכונה והעתיקו את המשפט המתאים מהטקסט:

משה דיין היה הרמטכ"ל השלישי/הרביעי _____

משה דיין היה שר הבטחון/ התרבות _____

לפניכם שני ביטויים מן הטקסט:

حَرْبُ الْأَيَّامِ السَّيِّئَةِ , حَرْبُ يَوْمِ الْغُفْرَانِ

כתבו מהי המילה המשותפת לשני הביטויים ותרגמו אותה לעברית:

כתבו מהן שתי המלחמות בהן שרת משה דיין כשר הבטחון:

8. כתבו מהי הקרבה המשפחתית בין יהונתן גפן לזמר אביב גפן והעתיקו את המילה

המציינת קרבה זו: _____.

הקיפו את התשובה הנכונה והעתיקו את המשפט המתאים מהטקסט:

אביב גפן הוא שחקן/זמר מפורסם _____

9. ענו בערבית:

1. مَنْ كَانَ يُونَاتَان جِيفِن؟ _____
2. مَا هُوَ أَشْهَرُ كِتَابِهِ لِلْأَطْفَالِ؟ _____
3. أَكْتُبُوا أَسْمَ إِحْدَى الْأَغَانِي الشَّهِيرَةِ فِي كِتَابِهِ: _____
4. فِي أَيِّ سَنَوَاتٍ عَاشَ جِيفِن؟ _____
5. عَنْ مَادَا حَصَلَ جِيفِن؟ _____
6. مَا هِيَ الْكُنُوزُ الثَّقَافِيَّةُ الَّتِي مَنَحَهَا جِيفِن لِدَوْلَةِ إِسْرَائِيلِ؟ _____
7. مَنْ هُوَ عَمُّهُ ذُو الشَّخْصِيَّةِ الْمُهَمَّةِ؟ _____
8. مَنْ هُوَ الْأَبْنُ الشَّهِيرُ لِيُونَاتَان جِيفِن؟ _____

- אילו הייתם עורכים ראיון עם יהונתן גפן, אילו שאלות הייתם שואלים אותו? הקליטו את שאלותיכם בערבית הדבורה.

דקדוק

1. העתיקו את הפועל הפותח את הטקסט ותרגמו אותו לעברית:

- העתיקו שני פעלים נוספים מהטקסט:

2. העתיקו מילה בעלת משקל זהה למילה شاعر
כתבו מהו המכנה המשותף לשתי המילים הללו

3. העתיקו מהטקסט שם פרטי של ספר
העתיקו מהטקסט שם פרטי של חודש
העתיקו מהטקסט שם פרטי של שיר
העתיקו מהטקסט שם פרטי של מלחמה

4. כתבו את ההיפך של המילים הבאות:
_____ كِبَار -
_____ وُلِدَ -
5. בטקסט מצויינים שני מספרים סודרים. הדגישו אותם ותרגמו לעברית:
_____ أَلْخُرُوفُ السَّادِسَ عَشَرَ
_____ الرَّئِيسُ الرَّابِعَ مِنَ الْأَرْكَانِ
6. הדגישו את המילים בעלות השורש המשותף לצרופים הבאים ותרגמו אותם :
_____ أَشْهَرُ كُتْبِهِ _____ الْمُغَنِّي الشَّهِير
_____ أَغَانِيهِ الشَّهِيرَة _____

7. הדגישו את המילים בעלות אותו המשקל בכל אחד מהצروפים, תרגמו אותם

והסבירו את התופעה התחבירית:

أَشْهَرُ كُتُبِهِ _____

أَجْمَلُ طِفْلَةٍ _____

أَصْغَرَ طِفْلٍ _____

8. העתיקו מן הטקסט מילים נרדפות למילים הבאות:

سَنَةً _____

أَبٍ _____

أَوْلَادٍ صِغَارٍ _____

9. לפניכם הצרוף: الْأَنْشِيدُ الْمَعْرُوفَةُ

תרגמו את הצירוף وكتب מהי התופעה התחבירית המופיעה בו?

העתיקו מן הטקסט צרוף נוסף שגם בו קיימת תופעה תחבירית זו, הסבירו כיצד

באה לידי ביטוי בצרוף שהעתקתם ותרגמו את הצרוף לעברית:

טקסט מספר 2:

יהוד مانور

كَانَ يَهُود مانور شَاعِرًا وَكَاتِبًا وَمُتَرَجِّمًا وَمُذِيعًا فِي الرَّادِيو
وَمُضِيفًا فِي التِّلْفِزيون. وُلِدَ مانور فِي بَنِيَامِينَا عَامَ 1941 وَتُوفِّيَ
هُنَاكَ عَامَ 2005. دَرَسَ مانور فِي مَدْرَسَةِ " هَرِيئَالِي " فِي حَيْفَا.
تَعَاوَنَ مانور مَعَ مُغَنِّيَّيْنِ كَثِيرَيْنِ
وَكَتَبَ الْكَثِيرَ مِنْ أَغَانِي الْأَطْفَالِ لِلْمَهْرَجَانَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ, هَكَذَا كَتَبَ
مانور أُغْنِيَّةَ "مِثْلُ رُوبِينِ هُود" لِلْمُغَنِّيِّ رَانِ ضَانِكِيرِ الَّذِي ظَهَرَ فِي
مَهْرَجَانِ الْأَطْفَالِ.

وَمِنْ أَشْعَارِهِ الشَّهِيرَةِ الْآخِرَةِ: " سَلَام - كَلِمَةٌ لَهَا مَعَانِي كَثِيرَةٌ "
"أُغْنِيَّةُ الْحَمَامَةِ" "عِنْدَمَا تَعُودُ" "فِي السَّنَةِ الْقَادِمَةِ". "شَجَرَةُ
السَّرُورِ".

كَانَتْ مُسَاهَمَةُ يَهُود مانور فِي الشِّعْرِ الْعِبْرِيِّ عَظِيمَةً وَأَغَانِيهِ هِيَ
الْأَكْثَرُ مَسْمُوعَةً فِي الرَّادِيو فِي إِسْرَائِيل. كَمَا تَرَجَّمَ مانور الْعَدِيدَ مِنْ
الْمَسْرَحِيَّاتِ وَفِي عَامَ 1971 قَامَ بِتَرْجَمَةِ الْمَسْرَحِيَّةِ الْمُسِيْقِيَّةِ
الشَّهِيرَةِ "شِعْر" الَّتِي لَعِبَ فِيهَا الْمُغَنِّيُّ الْكَبِيرُ زَفِيكََا بِيكَ رَحِمَهُ اللَّهُ
وَكَانَتْ هَذِهِ الْمَسْرَحِيَّةُ نَاجِحَةً جَدًّا.

فَازَ مانور عَلَى جَوَائِزَ رَسْمِيَّةَ كَثِيرَةٍ وَمِنْهَا جَائِزَةُ إِسْرَائِيلَ فِي
مَجَالِ الشِّعْرِ الْعِبْرِيِّ. بَعْدَ وَقَاتِهِ قَرَّرَتْ وَزَارَةُ التَّرْبِيَّةِ وَالتَّعْلِيمِ
إِضَافَةَ أَغَانِيهِ لِلْمَنَاهِجِ الدِّرَاسِيَّةِ.

● لَمَزِيدٍ مِنَ الْمَشَاهِدَةِ وَالْأَسْتِمَاعِ

1. מתחו קו בין מילה לתרגומה:

שاعر	מתרגם
كاتِب	סופר
مُتَرْجِم	משורר
مُذِيع	מארח
مُضِيف	שדרן

2. מתחו קו בין צרופ לתרגומו:

مَهْرَجَانُ الْأَطْفَالِ	פסטיבל הילדים
أَغَانِي الْأَطْفَالِ	פסטיבלים שונים
مَهْرَجَانَاتٌ مُخْتَلَفَةٌ	עם זמרים רבים
مَعَ مُغَنِّينَ كَثِيرِينَ	שירי הילדים

3. השלימו את שם התואר המתאים מתוך מחסן המילים:

الشَّعْر _____ الْمُغَنِّي _____

أَغَانِي _____ جَوَائِز _____
(الْعَبْرِيّ , رَسْمِيَّة , الْكَبِير , مَسْمُوعَة)

4. כתבו באילו שנים חי אהוד מנור? _____

השלימו:

_____ مانور سَنَة _____

_____ فِي سَنَة _____ .

כתבו מהם שני הפעלים המנוגדים במשפט: _____

5. העזרו בקישורים שבטקסט ותרגמו את שמות השירים המפורסמים:

سَلَام - كَلِمَة لَهَا مَعَانِي كَثِيرَة

בשנה הבאה

أُغْنِيَّةُ الْحَمَامَةِ

ברוש

عِنْدَمَا تَعُودُ

שלום-מילה רבת משמעויות

فِي السَّنَةِ الْقَادِمَةِ

כשתבוא/ כשתחזור

شَجَرَة السَّرُور

שיר היונה

6. השלימו:

كَانَتْ مُسَاهَمَة إِيهود مانور فِي _____

عَظِيمَة وَأَغَانِيهِ هِيَ الْأَكْثَر فِي _____

فِي _____ .

7. בטקסט מצויינים שני זמרים מפורסמים. כתבו מיהם ומהו הקשר שלהם לאהוד מנור?

ظَهَرَ الْمَغَنِّي رَان ضَانكِر فِي _____ مَعَ الْأُغْنِيَّة "_____".

ظَهَرَ الْمَغَنِّي زَفِيكَا بِيك فِي _____ الْمُوسِيقِيَّة "_____".

8. אהוד מנור זכה בפרסים רשמיים רבים על יצירותיו. מצאו בטקסט את הביטוי:

_____ 'פרס ישראל'

9. העתיקו את המשפט המוכיח כי שירי אהוד מנור נלמדים בבתי הספר כחלק מתכנית הלימודים:

10. ענו בערבית:

1. مَنْ كَانَ إِيهود مانور؟

2. فِي أَي سَنَوَات عَاشَ مانور؟

3. أَيْنَ وُلِدَ مانور؟

4. أَيْنَ دَرَسَ مانور؟

5. مَاذَا كَتَبَ مانور؟

6. أَي أُغْنِيَّة كَتَبَ مانور لِلْمَغَنِّي رَان ضَانكِر؟

7. أَكْتُبُوا اسْمَ إِحْدَى الْأَغَانِي الشَّهِيْرَةِ لِإِيهود مانور:

8. أَي مَسْرَحِيَّة مُوسِيقِيَّة تَرَجَمَ مانور؟

9. مَا هِيَ الْجَائِزَةُ الَّتِي فَازَ بِهَا مانور؟

10. مَاذَا قَرَّرَتْ وَزَارَةُ التَّرْبِيَّة وَالتَّعْلِيم؟

- אילו הייתם עורכים ראיון עם אהוד מנור, אילו שאלות הייתם שואלים אותו? הקליטו את שאלותיכם בערבית הדבורה.

דקדוק

1. העתיקו את הפועל הפותח את הטקסט ותרגמו אותו לעברית: _____.

2. העתיקו מהטקסט שני פעלים המנוגדים זה לזה: _____.

3. העתיקו מילה בעלת משקל זהה למילה كَاتَبَ _____.

כתבו מהו המכנה המשותף לשתי המילים הללו _____

העתיקו מילה בעלת משקל זהה למילה مُذِيع _____.

כתבו מהו המכנה המשותף לשתי המילים הללו _____

4. העתיקו מהטקסט שני שמות פרטיים של ערים _____.

העתיקו מהטקסט שם פרטי של בית ספר _____.

העתיקו מהטקסט שם פרטי של שיר _____.

העתיקו מהטקסט שם פרטי של מחזמר _____.

5. כתבו את הרבים/יחיד של המילים הבאות:

أَغَانِي _____

مَهْرَجَان _____

شَعْر _____

مَسْرَحِيَّات _____

جَائِزَة _____

6. מה מבין הצרופים הבאים הינו צרוף סמיכות? הדגישו אותו ותרגמו לעברית:

الشَّعْرُ الْعَبْرِيّ / مَهْرَجَانُ الْأَطْفَالِ / جَوَائِزُ رَسْمِيَّة

7. הסבירו מהי התופעה התחבירית המודגשת בכל אחד מהמשפטים הבאים:

وَأَغَانِيهِ هِيَ الْأَكْثَرُ مَسْمُوعَةً فِي الرَّادِيُو فِي إِسْرَائِيلَ

أَلْعَدِيدُ مِنَ الْمَسْرَحِيَّاتِ

دَرَسَ مانور فِي مَدْرَسَةِ " هَرِيئَالِي " فِي حَيْفَا

كَتَبَ مانور أُغْنِيَّةً لِلْمُعْنِي ضَانِكِيرِ الَّذِي ظَهَرَ فِي الْمَهْرَجَانِ

فَازَ مانور عَلَى جَوَائِزِ رَسْمِيَّة

עֲמַל מְفִיד!